

Бухтуннасар (Набуходоносор II): Куддусни вайрон қилган подшоҳ тарихи

ISLAMONLINE.UZ

Шахсияти ва тарихий фонида

Бухтуннасар (иброний: נְבוּכַדְנֶצַּר – Невуходнецар; арабча: Бухтуннасар; юнонча: Ναβουχοδονόσορ), милоддан аввалги 605–562 йиллар орасида хукмронлик қилган Бобил подшоҳи бўлиб, Бобилнинг энг кучли ва кенгайган даврини бошқарган хукмдор сифатида танилган.

У Вавилон империясини минтакавий улкан кудратга айлантириб, Ассириядан тортиб, Куддусгача бўлган кенг худудларни ўз тасарруфига олган.

Бухтуннасар тарихда: Асарлар ва манбаларда

1. Қадимий Яхудий манбаларида:

- Танахда (яхудий муқаддас матнларида) Бухтуннасар – Яхудо подшоҳлигини босиб олган ва Байтул-Муқаддас (Куддус ибодатхонасини) вайрон қилган шахс сифатида тасвирланади.
- Ермияу (Ермия) ва Даниял китобларида унинг урушлари, таъкиблари ва Куддусдаги зулмлари баён қилинади.

2. Ислом манбаларида:

Ислом тарихчилари ва муфасссирлари Бухтуннасарни Аллохнинг гунохкор Бани Исроилга юборган жазоси сифатида тилга оладилар.

Куръонда у исми билан аталмаса-да, Исроил ўғлонларига қарши юборилган "каттий кучли кавм" сифатида таърифланади:

"Биз у зулм қилувчи кавмга қарши Ўз бандаларимиздан жуда қудратли бир гуруҳни юбордик ва улар уйлар орасини кезиб юришди. Бу Аллохнинг амри бўлди..."

(Исро сураси, 5-оят)

3. Ислом тарихчиларида:

- Имом Табари, Ибн Касир, Жалолиддин Суётий ва бошқалар Бухтуннасарни яҳудийларнинг осийлигидан кейин юборилган жазо воситаси деб талкин қилади.

- Улар уни "катл қилувчи золим", "муборак ерларни бузувчи" сифатида тасвирлайдилар.

- Баъзи ривоятларда у Қуддусни икки марта босиб олгани, ва иккинчи марта ИБОДАТХОНАНИ тўлик йўқ қилгани, ҳамда яҳудийларни асирга олиб кетгани таърифланади.

Қуддусга ҳужум ва Байтул-Макдиснинг вайрон қилиниши

Бухтуннасар Қуддусга милoddан аввалги 586 йили ҳужум қилиб, Яҳудо подшоҳлигини йўқ қилди. Бу ҳужумда:

- Байтул-Макдис ибодатхонаси ёниб кетди
- Минглаб одамлар қирилди
- Яҳудийларнинг аксар қисми Бобилга асирликка олиб кетилди ("Бобил асирлиги" даври)

Бу воқеа яҳудий тарихида энг оғир фалокатлардан бири сифатида талкин қилинади.

Ислом таълимотида эса бу гунохкорликнинг жазоси сифатида баҳоланади.

Империял лойиҳалари ва маданияти

Бухтуннасар на фақат ҳарбий, балки меъморий ишлари билан ҳам машҳур бўлган:

- Бобил деворлари ва қасрлари
- Иштар дарвозаси
- "Осмон боғлари" (унга нисбат берилади)
- Бобил маданиятини олий даражага олиб чиқиши

Унинг ҳукмронлиги даври — Бобилнинг сиёсий, иқтисодий ва маданий гуллаб-яшнаган даври ҳисобланади.

Хулоса: Ислом нуқтаи назаридан Бухтуннасарнинг ўрни

- Бухтуннасар — тарихда жуда зўравон ва катта қудратли ҳукмдор бўлган.
- Куръон ва тафсирларда у Бани Исроилга қарши Аллох томонидан юборилган золим деб баён қилинади.
- Унинг тарихи гунохкор умматлар учун ибрат, ва муқаддас жойларнинг қадрига

етмаганлар учун огохлантириш сифатида келтирилади.

Манбалар:

1. Куръон – Исро сураси, 5–7 оятлар
2. Ат-Табари: Тарих ар-Расул вал-Мулук
3. Ибн Касир: Ал-Бидоя ва-н-Нихоя
4. Тафсирул Жалалайн
5. Britannica: Nebuchadnezzar II

Абу Муслим (профессор)